

نسل جدید تهدیدات علیه امنیت ملی

«ترکیب جنگ سایبری و جنگ رسانه‌ای»

نویسنده: میلاد کهساری الهادی

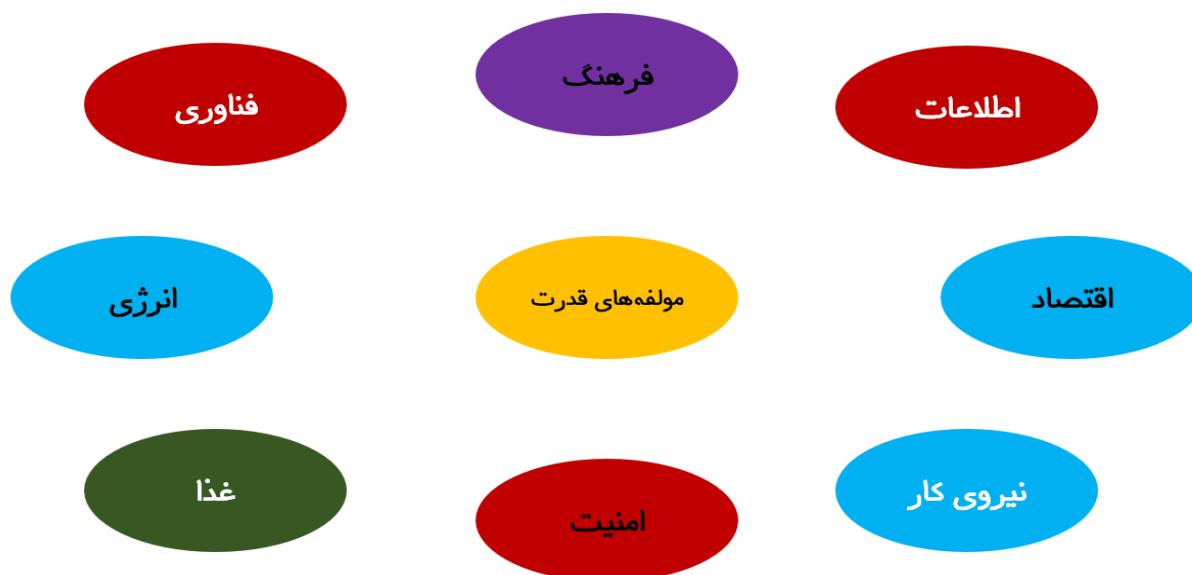
مقدمه‌ای بر حملات نوین بر علیه امنیت ملی

در این سری از گزارشات در قالب حملات نوین بر علیه امنیت ملی، در هر مورد مطالعاتی به یکی از رویکردهای نوین دشمن برای ایجاد آشوب یا ضربه زدن به امنیت ملی و یکپارچگی توسعه کشور پرداخته خواهد شد.

در این مقاله که اولین مورد مطالعاتی است، به ترکیب حملات سایبری با حملات رسانه‌ای خواهیم پرداخت که چگونه دشمن می‌تواند با ترکیب این دو نوع حملات، امنیت و ثبات یک کشور را تهدید کند و همچنین به صورت پراکنده آشوب ایجاد کند و یا در بلند مدت موجب آشوب‌های گسترده شود تا تمرکز دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی و کنترل حکومت مرکزی از بین برود.

ساختار درهم تنیده مولفه‌های اجرایی جامعه

هنگامی که ساختار یک کشور را مورد بررسی قرار می‌دهیم، با مولفه‌های اجرایی رو به رو خواهیم شد که ارتباط تنگاتنگی با یکدیگر دارند. این مولفه‌های اجرایی را به عنوان رکن‌های اصلی قدرت نیز می‌شناسند. به عنوان مثال، در تصویر ۱ برخی از رکن‌های مهم قدرت یک کشور آورده شده است که تمامی آن‌ها با هم مرتبط هستند.

تصویر ۱: مولفه‌های قدرت یک جامعه مستقل

در تصویر ۱، امنیت، اساسی‌ترین مولفه در ساختار سامانه و زیرسامانه‌های اورگانیک کشور است. یک کشور اگر امنیت و ثبات نداشته باشد، مابقی رکن‌های اجرایی کشور تحت تاثیر قرار خواهند گرفت. به عنوان مثال، در صورت نبود امنیت و ثبات، مولفه اقتصادی به سرعت دچار مشکل خواهد شد. چون برای سرمایه‌گذاری و همچنین توسعه نهادهای اقتصادی پیش نیاز امنیت و ثبات است.

از همین روی، وقتی در جنوب شرقی ایران، کشور هند شروع به سرمایه‌گذاری کرد، بحران‌های امنیتی و چندین بمب‌گذاری در آن منطقه شکل گرفت تا سرمایه‌گذار هندی دچار تشکیک در ادامه روند سرمایه‌گذاری خود شود. یا در خلال مذاکرات برجام، چندین بحران امنیتی شکل گرفت تا شرکت‌های خصوصی خارجی که قصد سرمایه‌گذاری را در ایران داشتند، از ادامه طرح و برنامه‌های خود با محوریت ایران منصرف شوند.

همچنین اگر مولفه امنیت دچار مشکل شود، به صورت سلسله‌مراتبی بعد از مولفه اقتصاد، بر روی مولفه انرژی، غذا، و ... تاثیر خواهد گذاشت و ادامه این روند می‌تواند موجب خارج شدن کنترل از دست حکومت مرکزی و در نهایت براندازی حاکمیت کشور شود. لذا ثبات در تمامی رکن‌های قدرت امری مهم است و اگر به دلیلی ثبات در یک مولفه از بین برود، مابقی بخش‌های اجرایی و جامعه‌سازی کشور هم تحت تاثیر قرار خواهد گرفت.

همچنین اگر دشمن مولفه اقتصادی یا بخش انرژی ما را مورد هدف قرار بدهد، به شکلی که این سامانه‌های اورگانیک نتوانند به درستی وظایف خود را انجام بدهند، در بلند مدت مجدد مولفه امنیت ملی تحت تاثیر قرار خواهد گرفت و بحران با سرعت بالاتری گسترش پیدا خواهد کرد. لذا حفظ یکپارچگی عملکرد و ثبات تمامی این مولفه‌های قدرت جزو برنامه‌های اصلی مسئولین نهادهای اطلاعاتی و امنیتی کشور باید باشد.

کامپیوتری شدن زیرساخت‌های سامانه‌های اورگانیک

در قسمت قبل، اشاره شد که وقتی یکی از مولفه‌های اجرایی و قدرت دچار مشکل شود، به صورت سلسله‌مراتبی مابقی مولفه‌های قدرت و قوه مجریه را تحت تاثیر قرار خواهد داد و همچنین در بلند مدت این مشکلات می‌توانند موجب شکل‌گیری یک بحران امنیت ملی در سطح کلان کشوری شوند.

از آنجایی که در عصر فعلی عموم زیرساخت‌های سامانه‌های اورگانیک مانند بخش انرژی، اقتصاد، حتی امنیت و اطلاعات، توسط کامپیوترها و شبکه‌های کامپیوتری کنترل می‌شوند و سرویس‌دهی تمامی این مولفه‌ها متکی به سامانه‌های کامپیوتری هستند، دشمن مهاجم می‌تواند با انجام یک حمله هدفمند سایبری ضربه شدیدی به یک کشور وارد کند زیرا عدم کارکرد صحیح سامانه‌های کامپیوتری می‌تواند آن مولفه اجرایی را دچار مشکل کند و در صورت عدم وجود یک Disaster Recovery Plan می‌تواند عدم سرویس‌دهی صحیح این زیرساخت‌ها، بحران امنیت ملی شکل گیرد.

به عنوان مثال، فرض کنید رژیم صهیونیستی با یک حمله هدفمند مراکز دیسپچینگ برق کشور را هدف قرار بدهد، مانند حمله‌ای که روس‌ها در خلال جنگ کریمه به زیرساخت انرژی اوکراین کردند. عدم وجود مولفه‌ای مانند برق برای کوتاه مدت می‌تواند صدمات شدیدی به اقتصاد کشور وارد کند و همچنین عدم رفع آن مشکل در بلند مدت می‌تواند موجب آشوب‌های گسترده در طول کشور شود. رخ دادن چنین چیزی می‌تواند تمرکز دستگاه اطلاعاتی را بگیرد، تا دشمن بتواند ضربات دیگر را به پیکره کشور وارد کند.

حملات مسلح شده سایبری: جنگ‌افزارهای سایبری

اولین جنگ‌افزار سایبری جهان استاکس‌نت بود که بر خلاف دیگر بدافزارها توانایی تخریب تجهیزات فیزیکی / صنعتی را داشت و می‌توانست به صورت مستقیم برای هدف قرار دادن مولفه‌های قدرت و اجرایی یک کشور مورد استفاده قرار بگیرد.

شاید ذکر این مورد دور از واقعیت نباشد که تحولات امنیت سایبر در جهان را می‌توان به دو موج پیش از شناسایی استاکس‌نت و بعد از شناسایی استاکس‌نت تقسیم‌بندی کرد، زیرا با شناسایی بدافزار استاکس‌نت دیگر تهدیدات سایبرنتیک محدود به دیفیس سایت‌های استاتیک، سرقت اطلاعات از سایت‌های دینامیک، جاسوسی یا خرابکاری‌های نرم‌افزاری یک سری مجرم سایبری نمی‌شود.

بعد از شناسایی استاکسنت بود که خیلی از کشورها پتانسیل پنهان در ساختار امنیت فضای سایبر خود را کشف کردند که هیچگاه نه با محوریت دفاع و نه حتی با محوریت تهاجم به آن توجه‌ای نداشته بودند.

همین مسئله در ادامه موجب شد، کشورهای بسیاری از جمله روسیه به صورت جدی وارد این حوزه شوند و بخش‌های مضاعف دیگری در نهادهای امنیتی خود با عنوان واحد امنیت سایبر (در کنار واحدهای جنگ الکترونیک و مخابرات) به منظور صیانت و دفاع از مرزهای سایبری خود تشکیل بدهند.

برخی از کشورها حتی پای خود را فراتر از واحدهای سایبری گذاشتند و حمله سایبری را اکنون معادل با اعلان جنگ به خود قلمداد می‌کنند و این حق را برای خود و متحدین خود محفوظ می‌دانند که به منظور دفاع نسبت به تهدیدات خارجی در فضای سایبر حتی از تسلیحات نظامی (جنگ تمام عیار) نسبت به متخاصم بهره ببرند.

استاکسنت اثبات کرد که یک فایل باینری مخرب دیگر تهدیدی محدود به یک کامپیوتر یا یک شبکه محدود از کامپیوترها نیست، زیرا یک بدافزار پتانسیلی دارد که می‌تواند در تخریب تجهیزات فیزیکی مانند تجهیزات درون یک نیروگاه اتمی، نیروگاه برق یا یک پالایشگاه نفت و گاز قدرتی معادل یک موشک را داشته باشد.

حملات سایبری با همراهی حملات رسانه‌ای

به هر صورت، اکنون موج جدیدی از حملات بر علیه امنیت ملی شروع شده است. در این نوع جدید حملات، دشمن با هدف قرار دادن برخی از مولفه‌های مهم قدرت، ثبات و آرامش را از بین می‌برد. به عنوان مثال، در حمله اخیر سایبری به زیرساخت توزیع بنزین کشور و همچنین ایجاد شوک توسط رسانه‌های بی‌شمار آن‌ها، بحرانی در سطح امنیت ملی کشور رخ داد.

این حمله شروع جدیدی از حملات ترکیبی بر علیه امنیت ملی کشور است. در ادامه باید انتظار حملات پیچیده‌تر / هدفمندانه‌تر و همچنین کار رسانه‌ای قوی‌تری از دشمن با محوریت ایجاد آشوب در سطح کلان کشوری باشیم. لذا نهادهای مسئول باید هوشیار باشند و برای چنین بحران‌هایی

آمادگی داشته باشند. برای مشاوره در رابطه با آخرین پیشرفت‌ها در حوزه امنیت و اطلاعات در طیف الکترومغناطیس به وبلاگ www.aiooo.ir رجوع کنید.

میلاد کهساری الهادی

شنبه - ۸ آبان ۱۴۰۰